

Předmluva 13

1—Porozumění mezikulturní psychologii 25

- Co je mezikulturní psychologie? 29
- Definice základních pojmů 31
- Kulturní tradicionalismus 40
- Empirické zkoumání kultury 41
- Kolektivismus a individualismus: další výzkum 44
- Kulturní syndromy 47
- Přístup přírodních věd 48
- Přístup sociálních věd 51
- Přístup humanitních věd a umění 52
- Ekokulturní přístup 53
- Smíšená kultura 55
- Integrativní přístup: shrnutí 56
- Domorodá psychologie 58
- Etnocentrismus 59
- Multikulturalismus 60
- Stručná historie oboru 60

2—Kritické myšlení v mezikulturní psychologii 67

- Hodnotící zkreslení v jazyce: Popsat znamená předepsat 71
- Rozlišení dichotomických a spojitých proměnných:
 - černá a bílá, nebo odstíny šedé? 75
- Paradox podobnosti a odlišnosti: Všechny fenomény jsou si navzájem podobné a zároveň odlišné 78
- Barnumův efekt: Jedna velikost sedí všem 83
- Asimilační zkreslení: pohled na svět brýlemi zabarvenými kognitivními schématy 85
- Heuristika reprezentativnosti: výhody a nevýhody kategorizace 89

Heuristika dostupnosti: přesvědčivá síla intenzivních událostí	93
Základní atribuční chyba: podceňování dopadu vnějších vlivů	97
Sebenaplnující se proroctví: Když očekávání formuje realitu	101
Korelace nedokazuje kauzalitu: záměna „Co?“ za „Proč?“	103
Obousměrná a vícenásobná kauzalita: kauzální smyčky a složité kauzální vzorce	108
Naturalistický omyl: Nejasná hranice mezi tím „co je“ a tím „co by mělo být“	112
Efekt perseverace: „Neplet’te si mě s fakty!“	117
Závěr: „Meta-myslet, či meta-nemyslet?“	121

3—Metodologie mezikulturního výzkumu 127

Cíle mezikulturního výzkumu	130
Kvantitativní výzkum v mezikulturní psychologii	131
Kvantitativní přístup: měrné škály	133
Kvantitativní přístup: hledání souvislostí a rozdílů	134
Kvalitativní přístup v mezikulturní psychologii	135
Kroky k přípravě mezikulturní studie	136
Výběr výzkumného souboru	138
Pozorování v mezikulturní psychologii	141
Dotazování	142
Experimentální studie	145
Obsahová analýza	146
Ohniskové skupiny	147
Metaanalýza: výzkum výzkumů	148
Skrytá překážka výzkumu v mezikulturní psychologii: překlady testů	149
Porovnávání dvou fenoménů: důležité principy	151
Podobnosti a rozdíly: aplikace kritického myšlení	153
Kulturní dichotomie	155
Vyhýbání se přílišné generalizaci	156
Poznejte více kultury, které studujete	158

4—Kognice: čítí, vnímání a stavy vědomí 167

Čítí a vnímání: základní principy	170
Jak kultura ovlivňuje to, co vnímáme	172
Jak lidé vnímají obrázky	174
Vnímání hloubky	177
Nechávají se lidé běžně mást optickými klamy?	178
Vybrané kulturní vzorce kreslení	179

Vnímání barvy	180
Další smysly	183
Vnímání času	188
Vnímání krásy	190
Vnímání hudby	192
Vědomí a kultura	193
Spánek a kulturní význam snů	195
Za změněnými stavy vědomí	201

5—Intelligence 209

Definice inteligence	212
Etnické rozdíly v IQ skórech	216
Genderové rozdíly v IQ skórech	218
Vysvětlení skupinových rozdílů v testových skórech: inteligence a inteligentní chování	218
Přispívají biologické faktory k inteligenci?	220
Nekompatibilita testů: kulturní zkreslení	222
Stručně o „kulturní gramotnosti“	223
Prostředí a inteligence	224
Socioekonomické faktory	226
Rodinné faktory	228
„Přírodní výběr“ a IQ skóre	229
Kulturní hodnoty a kognice	231
Obecné kognitivní schopnosti: Co se skrývá za inteligencí?	236
Kognitivní schopnosti, školní známky a vzdělávací systémy	241
Kultura, testování a motivace	242
IQ, kultura a sociální spravedlnost	244
A nakonec, morální hodnoty	247

6—Emoce 255

Když se smějeme, jsme šťastní: podobnosti v emoční zkušenosti	259
Nemůžeš pochopit bolest, když jsi nikdy nebyl raněný: odlišnosti v emoční zkušenosti	263
Emoce: odlišné, nebo univerzální?	267
Fyziologické nabuzení	268
Význam spouštěčů emoce	269
Emoce jako hodnocení	272
Očekává se od nás, že se budeme cítit určitým způsobem	274
Jak lidé hodnotí emoční zkušenost?	276

Projevy emocí	278
Emoce a tendence k jednání	282
Emoce a usuzování	283
Když emoce signalizují zátěž: mezikulturní výzkumy stresu a úzkosti	284
Když emoce bolí: mezikulturní výzkumy hněvu	285
Vytváření pozitivních emocí: mezikulturní výzkumy štěstí	286

7—Motivace a chování 293

Evoluční základy motivace	297
Sociální věda: společnost na prvním místě	297
Popud a aktivace: dva univerzální mechanismy motivace	298
Síla nevědomého: psychoanalýza	300
Humanistické teorie	301
Učení a motivace	305
Mrkev a hovězí jazyk: hlad a preference jídla	306
Když hlad způsobuje stres: poruchy příjmu potravy	307
Vítězství a harmonie: výkonová motivace	308
Motivace k agresi a násilí	313
Kultura a sexualita	320
Sex a sexualita: mezikulturní podobnosti	325

8—Lidský vývoj a socializace 331

Vývoj a socializace	334
Kvalita života a vývoj dítěte	335
Normy, zvyky a péče o dítě	336
Rodičovské hodnoty a očekávání	338
* Eriksonova stadia psychosociálního vývoje	341
Piagetova stadia kognitivního vývoje	344
Stadia morálního vývoje podle Kohlberga	345
Vývojová stadia	348
Život před narozením: prenatální období	349
První krůčky: rané dětství	351
Objevování světa: dětství	355
Velká zkouška: adolescence	358
Dospělost	361
Pozdní dospělost	365

9—Psychické poruchy 373

Americké prostředí: DSM-5	376
---------------------------	-----

Dva pohledy na kulturu a psychopatologii	377
Kulturní syndromy	382
Úzkostné poruchy	387
Depresivní poruchy	388
Schizofrenie	393
Kultura a sebevražda	395
Poruchy osobnosti	398
Je zneužívání návykových látek kulturně podmíněné?	405
Diagnostická zkreslení	407
Psychoterapie	409
Shodují se?	412

10—Sociální percepce, sociální kognice a sociální interakce 421

Postoje a hodnoty	425
Západní a nezápadní hodnoty	428
Touha po souladu: balanční teorie	430
Vyhýbání se nesouladu: kognitivní disonance	431
Psychologický dogmatismus	432
Sociální atribuce	433
Atribuce úspěchu a selhání	434
Povinnost a spravedlnost v individualistických a kolektivistických kulturách	435
Stereotypy a síla generalizace	437
Univerzální interakce	442
Přímý kontakt a řeč těla	447
Konformita	449
Je konformita univerzální?	450
Poslušnost	455
Sociální vliv	457
Mít svůj názor	459
Je sociální zahálení univerzální?	460

11—Osobnost a Self 467

Co je to osobnost?	470
Místo kontroly	471
Autotelická osobnost	474
O národním charakteru	477
Self	481
Self a pohlaví	484

Gender jako sociální konstrukt	488
Genderové role	489
Sexuální orientace: vývoj vnímání	493
Náboženská identita	495
Vnímání vlastního těla	496

12—Aplikovaná mezikulturní psychologie: vybraná témata 503

Zdraví	507
Spiritualita, věda a zdraví	511
Rozhodování v organizacích	516
Práce s imigranty a uprchlíky	520
Lidská práva	525
Vzdělávání	527
Kultura, chování a právo	528
Práce v zahraničí	530
Náboženství: v kontextu školního kampusu	532

Závěr	534
Seznam literatury	537
Poznámky k překladu	592
Jmenný rejstřík	595
Věcný rejstřík	599